

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

D.S.

tegen

HLN.be

Met een mail van 30 december 2022 dient de heer D.S. een klacht in tegen HLN.be. Aanleiding is een artikel van 3 november 2022 onder de titel *Van fervent bierbrouwer tot extreem klimaatactivist: wie is [naam], de man die zich in Nederland vastkleefde aan kunstwerk 'Meisje met de parel'*. Redactievertegenwoordiger Edwin Ceulebroeck van Het Laatste Nieuws antwoordt met een brief van 27 februari, waarop meester Margaux Nocent, advocate van D.S., reageert met een brief van 14 maart 2023.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 18 april 2023. D.S. en Margaux Nocent woonden de hoorzitting bij. Voor HLN.be was Edwin Ceulebroeck aanwezig.

DE FEITEN

Het artikel schetst een portret van [naam], die zich in het Mauritshuis in Den Haag in Nederland vastkleefde aan het kunstwerk 'Meisje met de parel' van Johannes Vermeer. Hij voerde zijn actie samen met klimaatactivist W.M., die zijn hoofd vastplakte aan het schilderij en over wie S. een blik tomaten uitgoot. Volgens het artikel riep S. tijdens de actie: "Hoe voelt het om iets prachtigs en onbetaalbaar voor je ogen vernield te zien worden?", waarna een mededeling volgde dat het schilderij beschermd werd door glas en geen schade opliep. De journalist vermeldt dat S. en M. in de gevangenis zitten en dat de rechtbank in Nederland daags nadien zal beslissen wat er met hen zal gebeuren.

Volgens het artikel zet S. zich al jaren in voor een betere wereld. In Dendermonde stond hij mee aan de wieg van 'Klimaatactie Dendermonde' en organiseerde hij twee klimaatmarsen en acties op de Grote Markt en voor het justitiepaleis. Hij sloot zich aan bij Extinction Rebellion Belgium en nam deel aan andere acties in het land. De journalist citeert hem: "Onder andere omdat het gaat om de toekomst van onze kinderen."

Het artikel vervolgt dat S. in het dagelijks leven projectmanager in de IT is, getrouwd en vader van twee kinderen. Voor zijn klimaatstrijd was hij ook een fervent bierbrouwer. Hij was lid van een biergilde, waarmee hij in 2017 een marathon bier brouwen organiseerde. In zijn kelder bracht hij erg verrassende biertjes tot leven, wat resulteerde in Brouwerij S.. Maar de bierbrouwactiviteiten kwamen op een laag pitje te staan door de klimaatstrijd en twee jaar geleden stopte hij met zijn brouwerij.

Bij het artikel staan foto's van S. tijdens zijn actie in het museum in Den Haag, bij een klimaatactie in Dendermonde en met een verzameling flessen van zijn bier.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGER zegt dat het artikel zijn privacy schendt en hem onterecht framet als extremist.

Het artikel is maatschappelijk irrelevant en schendt de privacy. Het schetst een persoonlijk portret met naam, foto en andere persoonlijke gegevens van klager, zoals zijn beroep, het feit dat hij getrouwd is en twee kinderen heeft en dat hij vroeger bierbrouwer was. HLN.be legt niet uit waarom het in het algemeen belang was om het privé- en beroepsprofiel van klager te schetsen. De redactie toont niet aan dat ze het recht op informatie heeft afgewogen tegen de bescherming van de privacy en dat ze dit evenwicht in acht heeft genomen.

Het artikel is niet inhoudelijk. Het gaat niet over het waarom en de boodschap van de actie in Den Haag. Klager beoogt met zijn actie het algemeen belang. Hij wil het publiek bewustmaken van de klimaatnoodtoestand, maar de gevoerde actie, de werkwijze en de beoogde doelen worden slechts zeer summier belicht. In plaats van daaraan aandacht te besteden, heeft HLN.be de aandacht afgeleid naar het privéleven van klager, en dat mag niet.

Klager is geen publiek figuur en hij zoekt met zijn acties geen aandacht voor zijn persoon. Voor publiek figuren geldt een grotere tolerantie voor inbreuken op het privéleven, maar niet voor klager. De beschrijving van zijn privéleven draagt niets bij aan het publieke debat over milieubescherming. Het is irrelevant wie actie voert, het is van belang wat er gebeurt en waarom. Die aspecten moet de journalistiek belichten. De beschrijving van het privéleven is disproportioneel en het artikel is een karaktermoord.

De titel en het artikel bestempelen en framen klager als een extreem klimaatactivist of extremist, maar klager is geen extremist. Die sfeerzetting is niet correct. Het was een geweldloze en symbolische actie. Actievoerders moeten nieuwe middelen zoeken om aandacht te trekken. De actie is teatraal en treedt buiten het normale, maar er waren geen slachtoffers en er is geen schade berokkend. Klager heeft zich vastgelijmd aan een houten plaat en zijn collega aan een stuk glas. Het museum heeft zelfs geen klacht ingediend. De framing van extremisme is compleet overroepen. Bij het gebruik van de woorden extreem of extremisme denken mensen aan Al Qaida of de aanslagen in de metro en op de luchthaven.

Dat de rechter in Nederland klager heeft veroordeeld tot een gevangenisstraf vergoelijkt de framing van extremisme niet. Het vonnis was een uitspraak door één rechter in supersnelrecht. De straf is excessief en buitenproportioneel en dat zal blijken in beroep. Het rechtssysteem en de politiek overreageren op dit soort van klimaatacties.

Dit soort berichtgeving met persoonlijke gegevens heeft een groot chilling effect op activisme, terwijl activisten en de pers eigenlijk partners zijn, waar activisten nieuws maken en de pers dat publiceert. De berichtgeving betekent een extralegale straf waardoor mensen geen actie meer gaan voeren, wat zeer spijtig zou zijn. Het criminaliseert sociale bewegingen en het is belangrijk dat de pers dit niet doet. Klager is bereid om te boeten voor zijn acties. Hij is veroordeeld en dat is de straf die bij wet voorzien is. Maar HLN.be gaat verder dan de wet door zijn privacy te schenden. Daar is geen reden toe en dat mag niet.

Het artikel brengt het leven van klager en zijn familie in gevaar door hun privéleven openbaar te maken. Het maakt dat klager herkend wordt, waardoor hij het risico loopt op represailles. De bescherming van personen die actie voeren voor het welzijn van de gemeenschap moet

prioritair zijn en media moeten extra voorzichtig omgaan met online publicaties die overal en altijd toegankelijk blijven.

Het artikel berokkent niet alleen schade aan klager, maar ook aan derden omdat het personen betreft die niets met de klimaatactie te maken hebben, terwijl het hen linkt aan extremisme. De kinderen van klager zijn aangesproken op school en hij kreeg opmerkingen in zijn familie en van zijn werkgever. Er is ook schade voor de vereniging die bier brouwt en voor degenen die zijn brouwactiviteit hebben overgenomen. De vermelding van de brouwactiviteiten is compleet irrelevant in de context van een klimaatactie. Klager heeft zijn brouwerij met product en merk verkocht, maar HLN.be sleept dat erbij wat schade veroorzaakt aan derden.

Klager bevestigt dat in het artikel geen gegevens staan die niet al eerder verschenen waren, maar dat was in een heel andere context en een heel andere framing. De journalist heeft die dingen samengeraapt, maar in de context van de actie was er geen reden om ze te hernemen. De link tussen de verschillende contexten stuit tegen de borst. Klager erkent dat het artikel geen feitelijke fouten bevat, maar neemt aanstoot aan het persoonlijke portret en de framing.

HLN.BE zegt dat het geoorloofd is om een portret te schetsen van klager naar aanleiding van zijn extreme klimaatactie en dat dit geen schending inhoudt van de privacy.

De actie van klager in het museum in Den Haag was de aanleiding voor het portret. Het was geen gewone actie en ze valt niet te minimaliseren. Ze was wel degelijk extreem. Precies daarom is klager veroordeeld tot een gevangenisstraf van twee maanden cel waarvan één voorwaardelijk. De Nederlandse rechter zei expliciet dat klager 'een grens overschreden' had. De actie leidde tot verontwaardigde reacties in binnen- en buitenland. Er is dan ook niets fout met de woorden 'extreem klimaatactivist' in de titel.

De extreme actie is de kapstok voor het artikel. De inleiding maakt duidelijk dat het gaat om een portret. Dat portret is gepubliceerd op een regionale pagina. Wanneer iemand uit de regio Dendermonde hoge ogen gooit met een opvallende en extreme milieuactie in De Haag en daarmee de internationale pers haalt, waar de actievoerders zelf op uit waren, mag de regionale pers een portret schetsen van de betrokkene. De berichtgeving over de actie en de veroordeling is van maatschappelijk belang en uitgaande daarvan mag een journalist een portret maken van een regionaal figuur. Dat behoort tot de journalistieke vrijheid en het staat de journalist vrij om te bepalen vanuit welke invalshoek hij een persoon belicht, in zoverre de informatie waarheidsgetrouw is en geen ongegronde beschuldigingen uit. In het artikel staat geen enkele fout en het bevat geen negatieve beoordelingen over klager.

Klager kan beschouwd worden als een publiek figuur. Hij was al eerder betrokken bij klimaatacties in Dendermonde en sloot zich aan bij Extinction Rebellion Belgium. Hij nam deel aan acties in binnen- en buitenland. Hij speelde een publieke rol en koos er bewust voor om lokaal, nationaal en internationaal in de openbaarheid te treden door klimaatacties te organiseren of eraan deel te nemen en door publieke uitspraken te doen of interviews te geven over zijn protestacties en zijn engagement als klimaatactivist. De publicatie van zijn naam en foto is dan ook verantwoord en schendt de privacy niet. Ook in het kader van zijn veroordeling is volledige identificatie geoorloofd, aangezien hij een publiek figuur is.

Klager noemt de verwijzingen naar zijn verleden als bierbrouwer persoonlijke en irrelevante details die zijn privacy schenden. Dat is merkwaardig aangezien hij als bierliefhebber en bierbrouwer zelf de openbaarheid heeft opgezocht, bij de organisatie van een marathon

bierbrouwen en met een eigen brouwerij die zijn naam droeg en die hij promootte met foto's van hem en zijn bieren op facebook en in artikels/interviews in kranten zoals in Het Laatste Nieuws in 2017. Klager stond in de ruime omgeving van Dendermonde bekend als brouwer en bierliefhebber en zocht zelf veelvuldig de openbaarheid op. Ook in die context kan hij beschouwd worden als een (lokaal) publiek figuur, waarvoor hij zelf gekozen heeft.

De vermelding van het beroep van klager is geen schending van de privacy. Het artikel van 2017 en een artikel van 2019 over Extinction Rebellion in De Morgen vermeldden dat klager projectmanager in de IT is. Hij heeft daar toen geen bezwaar tegen gemaakt en moet aanvaarden dat daarover nadien ongevraagd kan worden bericht.

Ook de vermelding dat klager twee kinderen heeft, is geen schending van de privacy. Hij heeft dit zelf openbaar gemaakt in het artikel in De Morgen, waarin hij letterlijk zei: "Ik heb twee prachtige kinderen op de wereld gezet en ik wil hen recht in de ogen kunnen kijken als ze me later vragen of ik geprobeerd heb om er iets aan te doen". Klager heeft hiermee zelf een inkijk gegeven in zijn privéleven en moet aanvaarden dat daarover nadien ongevraagd kan worden bericht. Evenmin is de vermelding dat hij getrouwd is een schending van de privacy. Als publiek figuur in de streek van Dendermonde is zijn huwelijk voor velen bekend. De voornaam en familienaam van zijn echtgenote worden niet genoemd.

BESLISSING

Klager noemt het artikel irrelevant en zegt dat de journalisten over de inhoud en de boodschap van zijn klimaatactie in het museum in Den Haag hadden moeten schrijven in plaats van een portret van hem te schetsen. De journalist en de redactie zijn evenwel vrij in de selectie van nieuws en in het bepalen vanuit welke invalshoek en in welke context ze een onderwerp belichten. Dat behoort tot de redactionele vrijheid.

Klager betwist dat hij een publiek figuur is. Maar hij heeft met zijn actie in het museum in Den Haag zelf de publieke aandacht gezocht, nationaal en internationaal. Ook bij eerdere klimaatacties heeft hij publieke en media-aandacht gezocht en publieke standpunten ingenomen en uitspraken gedaan. In diezelfde context sprak hij in een eerder artikel over zijn kinderen en het is geoorloofd om daarnaar te verwijzen en het te citeren. Daarnaast heeft hij in het verleden herhaaldelijk de mediabelangstelling opgezocht met zijn bierliefhebberij en gewezen brouwerij en daarmee een inkijk gegeven in zijn privéleven. In het kader van een portret is het geoorloofd om daarnaar te verwijzen. Om bovenvermelde redenen schendt het artikel het privéleven van klager niet.

Klager neemt aanstoot aan het woord 'extreem' in de titel. De journalisten interpreteren zijn actie, waarbij hij zich in het Mauritshuis in Den Haag vastkleefde aan het kunstwerk 'Meisje met de parel' van Johannes Vermeer, als extreem. Het staat hen vrij om deze interpretatie van de gebeurtenissen te geven.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond.

Brussel, 1 juni 2023